

ניהול מידע אישי ולמידה – מחקר חלוץ (פוסטר)

רפי נחמias
אוניברסיטת תל-אביב
nachmias@tau.ac.il

שרון הרדוף-יפה
אוניברסיטת תל-אביב
sharonh2@tau.ac.il

Personal Information Management and Learning – Pilot Research (Poster)

Sharon Hardof-Jaffe
Tel Aviv university

Rafi Nachmias
Tel Aviv university

Abstract

Personal Information Management (PIM) is a central activity in the process of learning. When learning, students evaluate, choose, keep, classify, and retrieve information items related to the subject matters that they are learning. Previous literature suggested examining the relations between PIM and learning but did not study these relations empirically. The purpose of this research is to examine the main issues that arise from the use of PIM within the learning process. The article presents preliminary findings: functional, cognitive and affective aspects of personal information management in learning context, different styles of students' PIM, relationships between different learning assignments and PIM activities, and differences between high school students and university students regarding their PIM activities. We conclude by suggesting a conceptual framework for further research of the relations between PIM and learning.

Key words: personal information management, personal information space, pilot research.

תקציר

ניהול מידע אישי הוא פעילות מרכזית בתהליך הלמידה, במהלכו תלמידים בוחרים, שומרים, מעריכים, ממיינים ומאחזרים פריטי מידע, הקשורים לנושאים אותם הם לומדים. מחקרים קודמים מעלים את הצורך לבחון ניהול מידע אישי בהקשר של משימות למידה, אך עדיין מעטים המחקרים שבדקו זאת באופן אמפירי. מטרת המחקר החלוץ היא לבדוק את הסוגיות המרכזיות העולות מניהול של מרחב מידע אישי בתהליך הלמידה. המאמר מציג ממצאים ראשוניים אודות ההיבטים הפונקציונאליים, הקוגניטיביים והאפקטיביים של ניהול מרחב מידע אישי בהקשר של למידה, סגנונות שונים לניהול מידע אישי של תלמידים במהלך משימות למידה, זיקות בין משימות למידה שונות לניהול מידע אישי, והבדלים בניהול מידע אישי בין תלמידי תיכון לבין סטודנטים באוניברסיטה. כמו כן, מוצגת מסגרת מושגית בעקבות המבוססת על ממצאים אלו ומתארת את הזיקות בין מאפייני הלומד ומאפייני סביבת הלמידה לבין מאפיינים שונים בניהול מידע אישי. המסגרת המושגית תשמש במחקר ההמשך.

מילות מפתח: ניהול מידע אישי, מרחב מידע אישי, מחקר חלוץ.

מבוא

בעידן הידע, כמויות המידע הולכות וגדלות, ללומדים נגישות רבה למקורות מידע מגוונים וכתוצאה מכך יחסי הגומלין בין הלומד למידע משתנים (חן, 1999; סלומון, 2000). על כן, תלמידים רבים כיום

ספר כנס צי"ס למחקרי טכנולוגיות למידה 2010: האדם הלומד בעידן הטכנולוגי
"עשת-אלקלעי, א' כספי, סי' עדן, ני גרי, יי יאיר (עורכים), רעננה: האוניברסיטה הפתוחה

מנהלים מרחב מידע אישי דיגיטלי שבו הם שומרים, ממיינים ומארגנים פריטי מידע, כגון, מאמרים, סיכומים, רשימות, תכתובות, קישורים ועוד. ניהול מידע אישי כולל את פעילויות הארגון והשמירה של פריטי מידע ואחזורם (ברגמן, 2005), מחקרים קודמים מעידים כי ניהול מידע אישי דורש מאמץ ונדרשים לו תהליכים קוגניטיביים של הערכה, שיום, קלסיפיקציה וקטגוריזציה (Lansdale, 1988; Whittaker & Sidner, 1996; Jones et al., 2005). לאחרונה מעלים חוקרים את הצורך בבחינת ניהול מידע אישי במהלך עבודה על משימות למידה (Barreau, 2008; Chang & Ko, 2008), מטרת מחקר החלוץ היא לבחון מהן המשמעויות השונות של ניהול מידע אישי אצל תלמידים בעלי מאפיינים שונים ובמהלך משימות למידה שונות.

במחקר החלוץ ארבע שאלות:

- (1) מהן המשמעויות של ניהול מרחב מידע אישי בתהליך הלמידה?
- (2) מהם הסגנונות השונים לניהול מידע אישי של תלמידים במהלך משימות למידה?
- (3) האם קיימת זיקה בין משימות למידה שונות לניהול המידע האישי הנדרש עבורן?
- (4) האם קיימים הבדלים בניהול המידע האישי של תלמידים בגילאים שונים?

מתודולוגיה

אכלוסיית המחקר – במחקר השתתפו 7 תלמידים: שני תלמידי תיכון, שלושה סטודנטים לתואר ראשון ושני סטודנטים לתואר שני.

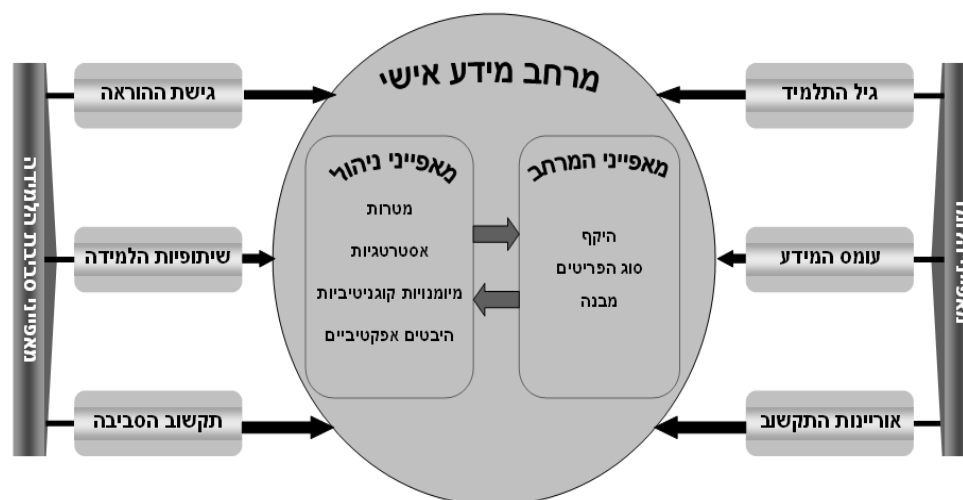
שיטת המחקר – חקר מקרה

כלי המחקר - ראיונות עומק

ניתוח הנתונים – תמלילי הראיונות חולקו למקטעים, כל מקטע חולק ליחידות תוכן ונותח.

ממצאים ודין

מחקר החלוץ מעלה ממצאים ראשונים אודות ניהול מרחב מידע אישי כמרחב מתווך בתהליך הלמידה. במחקר נמצא כי לניהול מידע אישי בתהליך הלמידה משמעויות פונקציונאליות, קוגניטיביות ואפקטיביות, במחקר עלה כי לתלמידים שונים סגנונות ניהול מידע אישי שונים, הבדלים אלו ניכרים במטרות, באסטרטגיות בכלים ובסוגי הפריטים. נמצא כי קיימת זיקה בין משימות למידה שונות לבין מאפיינים של ניהול המידע האישי המלווה אותם, הבדלים בהיקף, סוגי פריטים, אסטרטגיות ומטרות. לבסוף נמצא כי קיימים הבדלים בניהול המידע האישי של תלמידים בגילאים שונים, הבולטים במיוחד בהבדלים הקיימים בין תלמידי התיכון לסטודנטים. הבדלים אלו באים לידי ביטוי במשמעויות שהם מייחסים לניהול המידע האישי, בסגנון ארגון המידע ובמשימות הלמידה השונות עמם הן מתמודדים. באמצעות ממצאי המחקר שרטטנו מסגרת מושגית (איור 1) המתארת ניהול מידע אישי ולמידה, ותשמש אותנו במחקר ההמשך, שיבדוק מהם הזיקות הקיימות בין מאפייני הלומד ומאפייני סביבת הלמידה לבין מאפייני ניהול מידע אישי.

איור 1. מסגרת מושגית לניהול מידע אישי ולמידה

מקורות

- ברגמן, ע' (2005). השימוש במאפיינים סובייקטיביים במערכות לניהול מידע אישי, חיבור לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה", תל אביב.
- חן, ד' (1999). בית הספר העתידי "כרמים" – בין תיאוריה למעשה. אוניברסיטת ת"א: רמות.
- סלומון, ג' (2000). טכנולוגיה וחינוך בעידן המידע. הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה/זמורה ביתן.
- Barreau, D. (2008) From Novice to Expert: Personal Information Management Behaviors in Learning Contexts. *CHI 2008 Workshop*, Florence, Italy.
- Chang, S.-J., Ko, M.-H. (2008) Behaviors of PIM in context of thesis and dissertation research, *CHI 2008 workshop*, Florence Italy.
- Jones, W., Phuanartnurak, A., Gill, R. and Bruce, H. (2005). Don't Take My Folders Away! Organizing Personal Information to Get Things Done. *Proceedings of the ACM Conference on Human Factors in Computing Systems*, 1505-1508.
- Lansdale, M. (1988). The psychology of personal information management. *Applied Ergonomics*, 19 (1), 55-66.
- Whittaker, S., and Sidner, C. (1996). Email Overload: Exploring Personal Information Management of Email. *Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems*, 276-283.